

การพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่
อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Development of the Effectiveness of the Performance of the Tambon
Headmen and Village headmen in Donsak District, Surat Thani Province

วีรยุทธ สังข์สกุล¹, ไชยวัฒน์ เผือกคง², วาสนา จาตุรัตน์³

Weerayuth sungsakul¹, Chaiwat Phueakkong², Wasana Chaturat³

1.สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 089-2910357 อีเมล 65052541017@student.sru.ac.th

2.สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 086-0615926 อีเมล chaiwat2412@hotmail.com

3.สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 081-6935199 อีเมล wasana.edu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน 2) ศึกษา
ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และ 3) หาแนวทางในการ
พัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนด
รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
ประชาชนในพื้นที่อำเภอดอนสักจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 40 คน ประกอบด้วย
เจ้าหน้าที่ปกครอง 10 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 10 คน ประชาชนชาวบ้าน 5 คน แกนนำชาวบ้าน
10 คน และนักวิชาการ 5 คน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ
กำนันผู้ใหญ่บ้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำและด้านการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ด้านความพึงพอใจต่อพฤติกรรมในฐานะผู้ช่วยเหลือนายอำเภอและหัวหน้าราษฎร และด้านการปฏิบัติ
หน้าที่ตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล 2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของ
กำนันผู้ใหญ่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการ
ประเมินผล และ 3) แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านมีดังนี้ ควรเพิ่ม
ระยะเวลาในการอบรมหลักสูตรกำนันผู้ใหญ่บ้านมากกว่า 12 วัน มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนัน
ผู้ใหญ่บ้านอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดโครงการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำ ยึดหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”
นำไปสู่การ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับประชาชน กำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีการพัฒนา
ตนเองอยู่เสมอ มีสัมพันธ์ที่ดีกับส่วนราชการต่างๆ และกำนันผู้ใหญ่บ้านจะต้องนำหลัก “ครองตน ครองคน ครอง
งาน” ซึ่งเป็นหัวใจหลักของนักปกครองมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ

คำสำคัญ : การพัฒนา ประสิทธิภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

Abstract

This research aims to 1) study the effectiveness of work performed by Tambon Headmen and Village headmen, 2) study the level of public participation in relation to the effectiveness of work performed by Tambon Headmen and Village headmen, and 3) find ways to develop this kind of effectiveness for the Tambon Headmen and Village headmen in Donsak District, Surat Thani Province. The research design employs a mixed-methods approach. The quantitative research uses a questionnaire as a tool to collect data from 400 people in Donsak District. The statistics used for data analysis are percentage, mean, and standard deviation. The qualitative research uses a focus group discussion with 40 experts, consisting of 10 administrative officers, 10 village health volunteers, 5 local scholars, 10 village leaders, and 5 academics, to find ways to develop the effectiveness of work to be performed by Tambon headmen and village headmen in accordance with their duties and powers. The data is analyzed by way of content analysis and conclusions are then drawn.

The research results found that 1) the overall level of effectiveness with regard to work performed by the Tambon headmen and village headmen was at a high level, ranked from highest to lowest as follows: leadership characteristics and His Majesty the King's work, satisfaction with behavior as assistants to Tambon headmen and village headmen, and performance of duties in accordance with important government policies. 2) The overall level of public participation in relation to the effectiveness of the work performed by Tambon headmen and village headmen was at a high level, ranked from highest to lowest as follows: participation in decision-making, participation in operations, participation in receiving benefits, and participation in evaluation. 3) Guidelines for developing the effectiveness with regard to the work of Tambon headmen and village headmen are that the training days should be increased to more than 12 days, and the performance of Tambon headmen and village headmen should be monitored and evaluated regularly. A project to develop leadership for Tambon headmen and village headmen should be organized, adhering to the principle of "understanding, reaching out, developing." This will lead to "alleviating suffering, fostering happiness" for the people. The Tambon headmen and village headmen must be honest, sincere, and constantly engaged in self-development, having good relationships with various government agencies, and they must apply the principle of "controlling oneself, controlling people, controlling work", which is the core of administrators, in performing their duties in order for the work to be successful.

Keywords: Development, Effectiveness, Performance of the Tambon headmen and village headmen

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นตำแหน่งที่มีอยู่คู่กับสังคมและการปกครองของไทยมาอย่างยาวนาน มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการรักษาความสงบเรียบร้อย การแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน การอำนวยความสะดวกความเป็นธรรม ดูแลความเป็นอยู่ทุกข์สุขของประชาชนเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หัวใจหลักของภารกิจงานกรมการปกครองอยู่ที่อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน และยังเป็นกลไกที่สำคัญของรัฐ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 โดยกำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นหัวหน้าราษฎรในระดับตำบล หมู่บ้าน แม้การปกครองท้องที่ในระดับตำบลและหมู่บ้านจะเป็นหน่วยปกครองที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าหน่วยการปกครองในระดับอื่นๆ เนื่องด้วยตำบลและหมู่บ้านเป็นหน่วยปกครองที่มีความใกล้ชิดกับราษฎรที่สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

เมื่อสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ภารกิจบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องปรับเปลี่ยนให้ทันสภาพเหตุการณ์ ดังนั้นมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2552 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12) เพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารส่วนภูมิภาคตามกฎหมายและนโยบายรัฐ เช่นเดียวกับบทบาทอำนาจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ที่ได้มีการให้เหตุผลในการประกาศใช้ ให้เป็นผู้ประสานงานระหว่างราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันปัญหาต่างๆ ในการเป็นตัวแทนของรัฐและราษฎร คือบทบาทสำคัญของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการบำบัดทุกข์และบำรุงสุขตามภารกิจของกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง,2559)

การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองย่อมมีความจำเป็น ต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องการประเมินขีดความสามารถที่จำเป็นต้องปฏิบัติงานให้บรรลุสัมฤทธิ์ผล ซึ่งจะเป็นการวัดเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับความคาดหวังที่กำหนดไว้ในรูปแบบวัตถุประสงค์ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน จะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามเงื่อนไขแห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 มาตรา 14 11 (กรมการปกครอง,2559)

จากการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอดอนสัก พบว่า ยังคงมีปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ รวมไปถึงการท้วงติงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอดอนสัก ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการสื่อสาร ขาดทักษะการสื่อสารที่ดี ไม่สามารถส่งข้อมูลหรือความต้องการของประชาชนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการไม่สามารถสื่อสารกับประชาชนได้อย่างทั่วถึง ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ทำให้การดำเนินการต่างๆ ไม่ได้รับการสนับสนุนที่ดี หรืออาจมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ปัญหาด้านการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขาดการดูแลและจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ เป็นต้น และประกอบกับการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2559 การประเมินและวัดประสิทธิผลความสำเร็จในการดำเนินการนั้น คณะกรรมการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย นายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการ และปลัดอำเภอ เป็นผู้ประเมินผลโดยภาพรวม ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดให้รับฟังความคิดเห็นของราษฎรในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 20 คน ไว้ด้วยแล้วนั้น แต่ข้อมูลในมุมมองของประชาชนที่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย เป็นกลไกสำคัญของระบอบประชาธิปไตยและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะให้คำตอบว่าการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หรือไม่ อย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง เพื่อจะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการวางแผน ปฏิบัติงาน เพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (ที่ทำการปกครองอำเภอดอนสัก,2566)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน การมีส่วนร่วมจะสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านสามารถรับรู้ถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของท้องที่ ซึ่งนำไปสู่การวางแผนและดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุด การมีส่วนร่วมจะส่งเสริมความโปร่งใสในการปกครองท้องที่ การมีส่วนร่วมจะส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมจะสร้างความยั่งยืนในชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน มีประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าและความสงบสุขของชุมชนในระยะยาว

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นจุดที่ควรหาแนวทางพัฒนาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน จึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้การปฏิบัติหน้าที่ที่มีสมรรถนะ มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบถึงระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. ทราบถึงแนวทางการในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งที่ทำการปกครองอำเภอดอนสัก กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย

1.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2559 ซึ่งได้กำหนดองค์ประกอบไว้ 3 ด้าน คือ

- 1.1.1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ และงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล

1.1.2 ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำและด้านหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.1.3 ด้านความพึงพอใจต่อพฤติกรรมในฐานะผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ และหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน

1.2 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดของ ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2551) ทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่

1.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

1.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจากในเขตพื้นที่ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 ตำบล ตำบลดอนสัก ตำบลปากแพรก ตำบลไชยคราม ตำบลชลคราม จำนวนทั้งสิ้น 36,125 คน โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro-yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และนำประชากรมาสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างมากขึ้นน้อยตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละตำบล

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรในการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus group discussion) สนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 40 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย 1. ที่ทำการอำเภอดอนสัก จำนวน 10 ท่าน 2. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) จำนวน 10 ท่าน 3. ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 5 ท่าน 4. แกนนำชาวบ้าน จำนวน 10 ท่าน 5. นักวิชาการ จำนวน 5 ท่าน

3.ขอบเขตด้านพื้นที่ของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษาครั้งนี้ คือ พื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งประกอบด้วย 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลดอนสัก ตำบลปากแพรก ตำบลไชยคราม และตำบลชลคราม

4.ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการจัดทำแผนการทำวิจัยรวมระยะเวลาในการทำวิจัยทั้งสิ้น 12 เดือน แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ความรู้จากหนังสือ เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระยะที่ 2 แจกแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัย และนำผลที่ได้มาสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ 40 ท่าน ในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระยะที่ 3 เสนอแนวทางเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับการศึกษาเรื่อง การพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ถูกต้อง สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้เริ่มดำเนินการด้วยการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review) เพื่อค้นหาแนวทางการศึกษาที่มีความครอบคลุมกับการศึกษาในครั้งนี้ และผลจากการทบทวนพบว่า การศึกษาในครั้งนี้จะทำการศึกษาในรูปแบบของงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ซึ่งจะประกอบไปด้วยการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับประชากรในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 40 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เสมียนตราอำเภอ และเจ้าหน้าที่ปกครอง จำนวน 10 ท่าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) จำนวน 10 ท่าน ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 5 ท่าน แกนนำชาวบ้าน จำนวน 10 ท่าน นักวิชาการ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้จะทำการศึกษาในรูปแบบของงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ซึ่งจะประกอบไปด้วยการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับประชากรในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

เครื่องมือเชิงปริมาณ

การศึกษาเชิงปริมาณของงานวิจัยการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อบรรยายคุณลักษณะของประชากรกลุ่ม ตัวอย่าง เกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และแหล่งที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อคำถามเป็นคำถามแบบ มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) การให้คะแนนในระดับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก ข้อคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) การให้คะแนนในระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และน้อยที่สุด

เครื่องมือเชิงคุณภาพ

การศึกษาเชิงคุณภาพของงานวิจัยการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ มีข้อคำถามในการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา

ประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3 คำถาม ดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการปฏิบัติหน้าที่ และงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล
2. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำและด้านหลักการทำงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจต่อพฤติกรรมในฐานะผู้ช่วยเหลือนายอำเภอและหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน

วิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือในการวิจัยมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัยมากที่สุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยามศัพท์เฉพาะและงานวิจัยเกี่ยวข้อง รวมทั้งระเบียบวิธีวิจัย เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของ แบบสอบถามและข้อคำถาม
2. สร้างแบบสอบถามโดยการศึกษาจากหลักการแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้าง แบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา โดยกำหนดข้อคำถามให้มีจำนวนมากไว้ก่อนแล้ว จึงนำมาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ถูกต้องที่สุด
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจ แก้ไขเนื้อหา และความถูกต้อง
4. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือ ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา (Wording) หลังจากนั้นนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. นายชยภณ อินทรสุภา นายอำเภอคอนสาร
2. สมชาย สมวงศ์ ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง อำเภอคอนสาร
3. ดร.กรวิทย์ เกษะกลาง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อ จึงผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านที่ได้ตรวจสอบและเห็นว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 ชุด คือ ประชาชนในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ด้วยวิธีครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 นำแบบสอบถามดังกล่าว ที่ผ่านการทดลองใช้ มาทำการปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในรูปแบบของงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการลงพื้นที่จริง 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลดอนสัก ตำบลปากแพรก ตำบลไชยคราม ตำบลชลคราม จำนวนทั้งสิ้น 400 คน และทำการเก็บรวบรวมการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยนัดหมายจัดการสนทนากลุ่ม (Focus group)
4. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผล หากมีฉบับใดไม่สมบูรณ์จะคัดออกและทำการเก็บเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวน และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมานำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยการลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบสถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมการบรรยาย โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระที่จะศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของลิเคิร์ต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเรียง จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของลิเคิร์ต

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 40 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย นายอำเภอ จำนวน 1 ท่าน ปลัดอำเภอ จำนวน 3 ท่าน เสมียนตราอำเภอ จำนวน 1 ท่าน เจ้าหน้าที่ปกครอง จำนวน 5 ท่าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 10 ท่าน ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 5 ท่าน แกนนำชาวบ้าน จำนวน 10 ท่าน และนักวิชาการ จำนวน 5 ท่าน

ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่ศึกษาที่กำหนดไว้ในแต่ละประเด็นที่ได้จาก เอกสาร ตำราทางวิชาการและสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และการสนทนากลุ่ม (Focus group) พร้อมทั้งกับอาศัย มาเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อนำมาประมวลผล วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลออกมา โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 236 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.00 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.25 มีวุฒิการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.75 รองลงมาอาชีพค้าขาย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 มีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 มีแหล่งที่อยู่อาศัย ตำบลดอนสัก จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.25

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำ และด้านหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีค่ามากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจต่อพฤติกรรมในฐานะผู้ช่วยเหลือนายอำเภอและหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.48) และมีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ และงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45)

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ระดับอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) มีค่ามากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.47) รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.51) รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.40) และน้อยที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.32)

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ครอบคลุมในทุกๆ ด้านในการขับเคลื่อนการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผลจากการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการปฏิบัติหน้าที่ และงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล

ในการพัฒนาประสิทธิผลของการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ด้วยงานในอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีค่อนข้างหลากหลาย เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นนักปกครองที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ในการปกครองประชาชนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอย่างถ่องแท้ ระยะเวลาอบรมที่วิทยาลัยการปกครองจัดการอบรมนั้น ควรมีมากกว่า 12 วัน อีกทั้งการรับเอาข่าวสารจากรัฐบาลหรือนโยบายจากกระทรวงต่างๆ ไปสื่อสารกับประชาชนในท้องที่ หรือการสื่อสารกันระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่างพื้นที่ ต้องมีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน ถูกต้อง รวดเร็ว การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การจัดทำเกณฑ์การประเมินต้องเป็นมาตรฐาน ตัวชี้วัดต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อให้ผู้ประเมิน และผู้ถูกประเมินได้รับทราบถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย ในการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเรื่องของการเข้าถึงงบประมาณในการพัฒนาด้านต่างๆ ในพื้นที่ หน่วยงานราชการต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้รับทราบโดยทั่วถึง เท่าเทียมกัน เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวม

2. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำ และด้านหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะหัวหน้าราษฎร ซึ่งเป็นผู้ปกครองตำบลหมู่บ้านเป็นตัวแทนของกรมการปกครอง และถือเป็นผู้ช่วยเหลือในอำเภอในเขตตำบลหมู่บ้านย่อมต้องมีภาวะผู้นำ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาาระดับบนควรมีการจัดโครงการลักษณะการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อถือเป็นที่ยอมรับของพี่น้องประชาชน และในการปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณธรรม ศีลธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ประชาชนทุกคนในหมู่บ้านมีความเท่าเทียมกัน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีไหวพริบปฏิภาณในการทำงาน สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ภายใต้อภิวินาทีที่มีในขณะนั้น

ในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ คือ หลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยการเข้าถึงปัญหาของหมู่บ้านอย่างแท้จริง และฟังความคิดเห็นของประชาชน นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้การดำเนินชีวิตตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งสถาบันกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความยาวนานมากกว่า 132 ปี ในการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีการ “ครองตน ครองคน ครองงาน” ซึ่งเป็นหัวใจหลักของนักปกครองในการที่จะให้งานประสบผลสำเร็จ และนำไปสู่การ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับราษฎรได้อย่างแท้จริง ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ทรงพระราชทานไว้เพื่อความสมสุขของประชาชน

3. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจต่อพฤติกรรมในฐานะผู้ช่วยเหลือ นายอำเภอและหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นกำลังสำคัญของกระทรวงมหาดไทย ในการบริหารราชการในส่วนภูมิภาค มีหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในเขตพื้นที่ ตำบล หมู่บ้าน และเป็นหัวหน้าราษฎรในตำบลหรือหมู่บ้านนั้นๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับส่วนราชการต่างๆ ต้องมีความจริงใจ และความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ การมีความเข้าใจในนโยบายสำคัญของรัฐบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประโยชน์สูงสุดกับหมู่บ้าน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำ และด้านหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจต่อพฤติกรรมในฐานะผู้ช่วยเหลือนายอำเภอและหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก และมีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ และงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล อยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) มีค่ามากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) อยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ครอบคลุมในทุกๆ ด้านในการขับเคลื่อนการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งผลจากการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการปฏิบัติหน้าที่ และงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล

ในการพัฒนาประสิทธิผลของการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ด้วยงานในอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีค่อนข้างหลากหลาย เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นนักปกครองที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ในการปกครองประชาชนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอย่างถ่องแท้ ระยะเวลาอบรมที่วิทยาลัยการปกครองจัดการอบรมนั้น ควรมีมากกว่า 12 วัน อีกทั้งการรับเอาข่าวสารจากรัฐบาลหรือนโยบายจากกระทรวงต่างๆ ไปสื่อสารกับประชาชนในท้องที่ หรือการสื่อสารกันระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่างพื้นที่ ต้องมีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน ถูกต้อง รวดเร็ว การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การจัดทำเกณฑ์การประเมินต้องเป็นมาตรฐาน ตัวชี้วัดต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อให้ผู้ประเมิน และผู้ถูกประเมินได้รับทราบถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย ในการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเรื่องของการเข้าถึงงบประมาณในการพัฒนาด้านต่างๆ ในพื้นที่ หน่วยงานราชการต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้รับทราบโดยทั่วถึง เท่าเทียมกัน เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวม

2. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำ และด้านหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะหัวหน้าราษฎร ซึ่งเป็นผู้ปกครองตำบลหมู่บ้านเป็นตัวแทนของกรมการปกครอง และถือเป็นผู้ช่วยเหลือในอำเภอในเขตตำบลหมู่บ้านย่อมต้องมีภาวะผู้นำ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาในระดับบนควรมีการจัดโครงการลักษณะการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อถือเป็นที่ยอมรับของพี่น้องประชาชน และในการปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณธรรม ศีลธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ประชาชนทุกคนในหมู่บ้านมีความเท่าเทียมกัน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีไหวพริบปฏิภาณในการทำงาน สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ภายใต้อภิวินาทีที่มีในขณะนั้น

ในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ คือ หลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยการเข้าถึงปัญหาของหมู่บ้านอย่างแท้จริง และฟังความคิดเห็นของประชาชน นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้การดำเนินชีวิตตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้ง

สถาบันกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความยาวนานมากกว่า 132 ปี ในการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีการ “ครองตน ครองคน ครองงาน” ซึ่งเป็นหัวใจหลักของนักปกครองในการที่จะให้งานประสบผลสำเร็จ และนำไปสู่การ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับราษฎรได้อย่างแท้จริง ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ทรงพระราชทานไว้เพื่อความสุขของประชาชน

3.แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความพึงพอใจต่อพฤติกรรมในฐานะผู้ช่วยเหลือ นายอำเภอและหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นกำลังสำคัญของกระทรวงมหาดไทย ในการบริหารราชการในส่วนภูมิภาค มีหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในเขตพื้นที่ ตำบล หมู่บ้าน และเป็นหัวหน้าราษฎรในตำบลหรือหมู่บ้านนั้นๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับส่วนราชการต่างๆ ต้องมีความชัดเจน การมีความเข้าใจในนโยบายสำคัญของรัฐบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประโยชน์สูงสุดกับหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีการฝึกอบรมและให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตน รวมถึงกระบวนการทำงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน จะช่วยให้ประชาชนเข้าใจบทบาทของตนเองและมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการชุมชนได้มากขึ้น

2.กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรสร้างช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สร้างช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงง่ายและเป็นมิตรกับประชาชน เช่น การใช้สื่อออนไลน์ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลในชุมชน หรือการจัดประชุมนัดพิเศษนอกเหนือจากการประชุมประจำเดือน เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะได้อย่างสะดวก

3.กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรจัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีตัวแทนจากกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ จะช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งจะทำให้การทำงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีความครอบคลุมและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากขึ้น

4.กำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน เช่น การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกต้นไม้ หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างความสามัคคีและความร่วมมือในหมู่ประชาชน

5.กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมมือกับภาคเอกชน องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร หรือหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ในการสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาหมู่บ้าน

6. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การทำประชาคมหมู่บ้านเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในหมู่บ้าน เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดสรรงบประมาณ หรือการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

7.กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสร้างความเชื่อมั่นและโปร่งใสในการทำงานและรับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชนอย่างเปิดเผย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการสนับสนุนจากหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ สภาพปัญหา อุปสรรค และองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้สูงขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2556). **คู่มือการฝึกอบรม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับเลือกใหม่ ประจำปี 2556**. กรุงเทพฯ : ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน สำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.
- กรมการปกครอง. (2559). **คู่มือการปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กัญจน์ณัฐ คงวิโรจน์. (2558). **แบบของผู้นำ พฤติกรรมของผู้นำ แรงจูงใจของพนักงานปฏิบัติการที่มีประสิทธิผลในการทำงานของธนาคารแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- การจัตรระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน. (2566). [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://shorturl.asia/cJa7l> [2566, พฤศจิกายน 10]
- จิรวรรณ อินทรีย์สังวรรณ. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแพร่ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย**. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชาญ จิตรปรีดา. (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมุกดาหาร**. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2551). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน**. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- นิยม พัฒนศรีและพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2564). **บทบาทการพัฒนาท้องที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดนครปฐม**. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- นรินทร์วาลี กองเผือก. (2565). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิพัฒน์ ปิติวิระพัฒน์ (2565). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิฑูรย์ เผือกผุด. (2559). **ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการปกครองท้องที่ ตำบลศาลาล้อย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- วิไลวรรณ ศรีหาตา. (2551). **ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการเรียนรู้กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิษณุ หยกจินดา. (2557). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี**. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระนันท์ จากผา. (2566). **ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร**. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สบายดี โคตรมะนิวงค์. (2561). **การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการ**

พัฒนาเขตจุดสุขุม เมืองไชบัวทอง แขวงคำม่วนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์
ร.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อนัญญา ศุภจรูญวงศ์. (2563). บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในอนาคต. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัย
เวสเทิร์น.

อับดุลคอเล็ด เจะแต. (2564). กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้าน เกาะสวาด
ตำบลไพรวัน อำเภอดงไค้ จังหวัดนราธิวาส. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อำเภอดอนสัก. (2566). [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://shorturl.asia/S31aN> [2566, พฤศจิกายน 10]

